

ETLA Muistiot tarjoavat ajankohtaista tutkimustietoa polttavista yhteiskunnallisista kysymyksistä.
www.etla.fi » julkaisut » muistiot
ETLA • Elinkeinoelämän tutkimuslaitos

ETLA Briefs provide timely research-based information on pressing societal issues.
www.etla.fi » publications » briefs
ETLA • The Research Institute of the Finnish Economy

IPR-boksi: Alempi verokanta aineettomien oikeuksien lisenssituotoille?

Petri Rouvinen on ETLAn tytäryhtiön Etlatieto Oy:n toimitusjohtaja (petri.rouvinen@etla.fi).

Kirjoittaja kiittää Olli Ainolaa (Talouselämä-lehti), Jyrki Ali-Yrkköä (Etlatieto), Elias Einiötä (VATT), Antti Eskolaa (TEM), Mikko Huuskosta (TEM), Petri Lehtoa (TEM), Mika Pajarista (Etlatieto), Pekka Pesosta (Tekes), Tuomas Takalaa (Suomen Pankki), Vesa Vihriälää (ETLA) Tomi Viitalaa (Ernst & Young) ja Juha Ylä-Jääskeä (Teknologiateollisuus) saamistaan kommentteista.

Tämä muistio on kirjoitettu osana Etlatieto Oy:ssä meneillään olevaa BRIE-ETLA-hanketta. Suunnittelemme tämän muistion päivittämistä kevään 2013 kuluessa uusilla näkökohdilla ja tulkinnoilla höystettynä. Niinpä kommentit ja huomiot ovat hyvin tervetulleita!

Suosittelava lähdeviittaus tähän muistioon: Rouvinen, Petri (28.2.2013). "IPR-boksi: Alempi verokanta aineettomien oikeuksien lisenssituotoille?". ETLA Muistio No 7. <http://pub.etla.fi/ETLA-Muistio-Brief-7.pdf>

Tässä muistiossa esitettyjen näkökohtien valossa Suomen ei ole välttämätöntä ottaa käyttöön aineettomien oikeuksien lisenssituottojen alennettua verokantaa, IPR-boksia. Siltä osin kun Suomen on tarpeen osallistua kansainväliseen verokilpailuun, yleisen yhteisöverokannan alennus on IPR-boksia parempi muoto.

Johdanto

Tiedotteessaan 13.12.2012 Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) ehdottaa uutta aineettomien oikeuksien tuottoihin kohdistuvaa verokannustinta vuoden 2014 alusta. *Ernst & Youngin* (E&Y) selvitykseen (Viitala & Peni, 2012) pohjautuen ensivaiheessa olisi kyse *Intellectual Property Rights* eli **IPR-boksista**, jota myöhemmin laajennettaisiin innovaatioboksiksi.

Tässä yhteydessä aineettomalla oikeudella tarkoitetaan esimerkiksi patenttia ja tuotoilla sen lisensioinnin kautta saatavaa tuloa. Esimerkiksi suomalainen lääkemolekyylipatentin haltija voi lisensoida käyttöoikeuden hintaan euro per pilleri ulkomaiselle valmistajalle – boksen myötä näihin euroihin kohdistuisi siis verohuojennus.

TEM ja E&Y motivoivat boksen mahdollista käyttöönottoa *kansainvälisellä verokilpailulla* ja innovaatiotoiminnan edistämisellä.¹ Lisäksi E&Y näkee boksen tärkeänä signaalina siitä, että innovaatiotoimintaa kannattaa harjoittaa

Suomessa koko sen kehityskaaren ajan. Keskustelemme näistä motiiveista signaalivaikutusta lukuun ottamatta.

Griffithin, Millerin ja O'Connellin (2011) mukaan boksit kyllä vaikuttavat yritysten aineettomien oikeuksien sijaintipaikkoihin, mutta kansalliset hyödyt kutistuvat, kun yhä useampi maa käy kilpailemaan tällä keinolla. Bokseihin liittyvät veromenetykset eivät simulointien perusteella tule kompensoiduksi.

Rajaukset

Tämän muistion tarkoituksena on eritellä boksiin liittyviä näkökohtia sekä tehdä niiden perusteella päätelmiä. Tällä hetkellä käsityksemme on, että boksi ei ole Suomelle välttämätön tai edes järkevä.

Boksiin liittyvä tilanne elää ainakin kansainvälisten sääntöjen ja niihin liittyvän verokilpailun sekä yritysten käyttäytymisen osalta koko ajan, joten tilannetta on syytä seurata.²

Boksen järkevyys on yhteydessä muihin yrityksiin kohdistuviin tuki- ja verotoimiin. Esim. ehdotetun 15 % yhteisöverokannan myötä boksia ei tarvitsisi enää harkita.

Tämän muistion merkittävin puute on se, että olemme ajatelleet asiaa lähinnä patenttien näkökulmasta. Tavaramerkkien ja erityisesti ohjelmistojen tekijänoikeudet ovat monilta osin patenttien kanssa samankaltaisia, mutta selviä ja tässä käsittelemättömiä erojaakin löytyy. Li-

säksi olemme sivuttaneet erikoiskysymyksen, joka liittyy ylikansallisiin yritysostoihin ja -fuusioihin – esim. *TeliaSonera*n kaltaisissa tapauksissa aineettomien oikeuksien sijainti tulee pohdituksi puhtaalta pöydältä, jolloin boksen kaltaisten järjestelyjen merkitys korostuu.

Verokilpailu kiristyy

Devereuxin ja Lockwoodin (2008) mukaan verokilpailu selittää lähes kokonaan OECD-maiden yritysveroasteiden laskut 1980- ja 1990-luvuilla. Aineettomiin oikeuksiin liittyvässä verokilpailussa on aktivoitu 2000-luvulla. Syitä on kaksi. Aineettomat oikeudet ovat yhä keskeisempiä arvonluonnin ja talouskasvun kannalta. Lisäksi ne ovat siirrettävissä muita tuotantotehtäviä helpommin (eritoten jo valmiiksi useissa maissa toimivien monikansallisten yritysten sisällä).

Aineettomiin oikeuksiin liittyvät tuotot olivat liikkuvaa sorttia jo aiemmin. Useissa tapauksissa boksit nimenomaan tähtäävät tämän liikkuvuuden lisäämiseen. Aineettomien oikeuksien tulouttamispaikan valinta onkin jo pitkään ollut monikansallisten yritysten yleisesti käyttämä verosuunnittelun väline (Karkinsky & Riedel, 2012).

Ainakaan nykyisten kansainvälisten sääntöjen perusteella aineettomille oikeuksille ei voida määrittää yksiselitteisesti oikeaa sijaintipaikkaa. Lipsey (2010) toteaa suoraan, että ”aineettomilla oikeuksilla on vain [monikansallisen] yrityksen vero- ja lakistrategioiden mukainen nimellinen sijaintipaikka.” Eikä tilanne ole muuttumassa lähivuosina.³

Verokannustimet ja innovatiopolitiikka

Hyvän yritysverotuksen johtoajatuksina ovat matala veroaste, laaja veropohja ja erilaisten yritysten tasapuolinen kohtelu. Toisinaan voi tulla perusteltua poiketa näistä periaatteista ja ohjata yritysten valintoja myös verotusten keinoin. Nämä poikkeamat saattavat edistää taloudellista tehokkuutta erityisesti tilanteissa, joissa tavarantoiminnan tai palvelujen tuottamiseen tai kuluttamiseen liittyy muihin kuin myyntiin tai ostajaan kohdistuvia vaikutuksia. Nämä **ulkoisvaikutukset** voivat olla positiivisia tai negatiivisia.

Innovaatiotoimintaa tuetaan laajalla kirjolla julkisia toimia, koska siihen uskotaan liittyvän po-

sitiivisia ulkoisvaikutuksia.⁴ Yksittäisen yrityksen innovaatiotoiminnan katsotaan hyödyttävän muuta yhteiskuntaa ao. yrityksen yksityistä hyötyä enemmän, kun uusi tieto leviää muualle mm. työntekijöiden liikkuvuuden välityksellä.

Yleisesti ottaen verokannustimia puoltaa niiden tyypillisiä suoria tukia tasapuolisempi kohdentuminen ja kevyempi hallinnollinen taakka. Haittana on, että ne monimutkaistavat verojärjestelmää ja johtavat kikkailuun. Ne myös muuttavat kohteidensa käyttäytymistä, mikä tietyiltä osin on tarkoituskin.

Huomioita Suomen boksiehdotuksesta

TEMin ja E&Y:n ehdotuksen mukaan verohuojennus olisi 50 % rekisteröityjen aineettomien oikeuksien (patentit, tavaramerkit ja tietokoneohjelmistojen tekijänoikeudet) lisensoinnista saatavasta tulosta. Huojennus myönnettäisiin, jos ao. oikeus olisi joko kokonaan itse tai edelleen kehitetty (lisensoitava toiselta yksinoikeudella). Boksi ei kohdistu aineettomien oikeuksien myyntiin.

Ainakaan ennen laajennusta Suomen boksi ei kohdistu aineettomien oikeuksien ”vaihtamisiin” ristilisensoinnin kautta tai *omassa käytössä* oleviin aineettomiin oikeuksiin. Jälkimmäisen ongelman voi ehdotuksen mukaan kuitenkin hoitaa konsernin eri yksiköiden välisillä lisenssimaksuilla.

Intuitiivista olisi laittaa boksiin ehto, että kyseisen oikeus pitäisi olla kehitetty Suomessa. Tämä ei kuitenkaan ole mahdollista. Euroopan yhteisön lait estävät suosimasta yhdessä EU-maassa tehtävää tutkimus- ja kehitystoimintaa muiden kustannuksella. Silti esim. Alankomaiden ja Ison-Britannian bokseja on viritetty tähän suuntaan. Lisäksi Isolla-Britannialla on ehtoja, joiden tarkoituksena on suosia oikeuksien ”aktiivista hallintaa ja kehittämistä”. Isossa-Britanniassa boksen käyttöönotto on kytketty kansainvälistä verosuunnittelua rajoittaviin toimiin.

Boksen ”laajuuteen” vaikuttavat sen piiriin kuuluvat aineettomat oikeudet, mukaan lukien meno- ja tuloerät sekä luovutusvoittojen kohtelu. Muihin maihin verrattuna Suomen boksi olisi jo ensivaiheessa *varsin laaja* ja vielä *bruttoarvopohjainen*.

Eräiden muiden maiden bokseissa, ja Suomen muissa verokannustimissa, on lattioita ja/tai kattoja. Suomen boksiin näitä ei ehdotuksen mukaan tule. Esim. Belgiassa boksia ei voi hyödyntää tappion synnyttämisessä/kasvattamisessa. Ostetun oikeuden osalta Belgia soveltaa boksimenettelyä vain tehtyyn jatkokehitykseen – Suomen ehdotuksessa kohteena on koko jatkokehitetyn oikeuden tulo.

Ehdotuksessa jää epäselväksi, missä aineettomien oikeuksien tulee olla rekisteröity. Useissa maissa rajaudutaan kansallisesti tai EU-tasolla rekisteröityihin oikeuksiin.

TEMin ja E&Y:n ehdotuksessa sanotaan, että boksi pitää toteuttaa heti pysyvänä järjestelynä sinänsä ymmärrettävistä syistä. Muut viimeaikaiset verokannustimet on säädetty määräaikaisina.

Suomen tai minkään muunkaan maan ehdotuksen yhteydessä ei ole keskusteltu kahdesta olennaisesta seikasta. *Ensiksi*, aineettoman oikeuden juridiseen sijaintiin sinänsä ei liity lainkaan niitä tiedollisia ulkoisvaikutuksia, jotka yleisellä tasolla motivoivat innovaatiopolitiikkaa. Mahdollisten verotulojen ulkopuoliset muutkin välilliset vaikutukset rajoittuvat paikallisesti tarvittaviin vero- ja lainopillisiin palveluihin sekä hallintoon. *Toiseksi*, boksit rakentuvat täysin toisen julkisen kannustimen eli aineettoman oikeuden suojan ja siihen liittyvän määräaikaisen monopolin varaan. Tätä osin varsinkin nykymuotoisen patentoinnin järjestyminen ja toimivuus on viime aikoina kyseenalaistettu hyvin perusteiden – järjestelmä on kääntynyt innovaatiotoiminnan kannustimesta sen esteeksi (Boldrin & Levine, 2013).

Boksi verokilpailun välineenä

Boksi on käytössä eri muodoissa Baskimaassa, Belgiassa, Espanjassa, Hollannissa, Kiinassa, Luxemburgissa, Ranskassa, Sveitsin Nidwaldenin ja osin myös Zugin kantonissa, Unkarissa sekä 1.4.2013 alkaen Isossa-Britanniassa. Boksi on harkinnassa ainakin Kanadassa, Tanskassa ja Yhdysvalloissa. E&Y:n selvityksestä kopioitu taulukko 1 (ilman laajoja ja tärkeitä lisätietoja; ks. Viitala & Peni, 2012) kertoo perustietoja eräiden maiden bokseista.

Pelkät verokannat eivät suoraan kerro eri boksin edullisuudesta, koska niiden kattavuus ja muut ehdot poikkeavat radikaalisti toisistaan. Lisäksi ainakin Alankomaat ja Sveitsi räätälöivät ehtoja yrityskohtaisesti. Silti on selvää, että jos boksia ajatellaan puhtaana verokilpailuna, Suomi lähtisi kisaan takamatkalta ja jäisi takamatkalle myös ehdotuksen mukaisen boksin jälkeen.

Taulukon 1 maista Suomen boksin nimellinen verokanta on keskimääräistä korkeampi ja ero yleiseen yritysverokantaan Unkarin ohella pienin. Kilpasille voi tietysti lähteä Suomen 50 % verohuojennusta rajumminkin, mutta mm. ”markkinajohtaja” Hollanti on jo nyt säätänyt boksiaan vuosi vuodelta edullisempaan suuntaan. Lisäksi ainakaan Hollanti, jolla on takana 120 vuoden historia verohuojennusten saralla (Bergin, 2013), ei jäisi katsomaan sivusta ”markkinaosuutensa” mahdollista laskua.

Boksi kilpailee myös yleisen yritysverokannan kanssa, joka esim. Kyproksella on 10 %. Teorian mukaan liikkuvien toimintojen yritysverokannat päätyvät lopulta nolnaan maiden juostessa kilpaa pahnin pohjimmaisiksi. Käytännössäkin tämä on toteutumassa hyvää vauhtia.

Taulukko 1

Perustietoja EU-maiden aineettomien oikeuksien bokseista

	Belgia	Espanja	Hollanti	Luxemb.	Ranska	UK	Unkari	Suomi
Boksin verokanta	6.80	15.00	5.00	5.80	15.00	10.00	9.50	12.25
Ero Suomen boksiin	-5.45	2.75	-7.25	-6.45	2.75	-2.25	-2.75	
Yritysverokanta	33.99	30.00	25.00	28.80	33.00	24.00	19.00	24.50
Boksin ero yleiseen	-27.19	-15.00	-20.00	-23.00	-18.00	-14.00	-9.50	-12.25
Voimaantulovuosi	2007	2008	2007	2008	1992	1.4.2013	2003	

Lähde: Viitala ja Peni (2012). Yksiköt prosenttia, prosenttiyksikköä tai vuotta.

Boksi innovaatiotoiminnan edistäjänä

Boksin voi nähdä suoran tuen, t&k-verokannustimen ja muiden innovaatiopoliittisten toimien ohella *kotimaisen innovaatiotoiminnan määrittä* lisäväksi toimeksi. Boksin toimivuudesta tässä suhteessa kuviossa 1.

Kuvion 1 mukaisesti boksin kannustavuus kohdistuu yritykseen seuraavan kaavan kautta:

1. Yrityksen on harjoitettava innovaatiotoimintaa.
2. Innovaatiotoiminnan on kannettava hedelmää.
3. Hedelmille haetaan ja saadaan rekisteröity aineeton oikeus.
4. Ao. oikeus päättyy hyötykäyttöön (enemmistöä rek. oikeuksista ei hyödynnetä).
5. Hyötykäytöstä tulee *lisenssituloja*.
6. Yritys on voitollinen siten, että lisenssituloihin kohdistuvalla verohuojennuksella on merkitystä.

Mielestämme on perusteltua väittää, että viive innovaatiotoiminnasta boksin kautta tulevan kannustimeen olisi helpostikin yli kymmenen vuotta ja se kohdistuisi vain murto-osaan kaikesta innovaatiotoiminnasta.⁵

Boksien vaikutuksia

Griffith, Miller ja O'Connell (2011) analysoivat vuoteen 2005 päättyvällä aineistolla, miten Benelux-maiden boksit saattaisivat vaikuttaa 14 Euroopan maahan. Simulointien perusteella Suomen kohdalla ao. verotulot tippuisivat lähes puolella.

Ainakaan Suomen tapauksessa boksittomuuteen liittyvä veromenetys ei toistaiseksi näytä muodostuneen suureksi: Benelux-maiden boksin käyttöönoton jälkeen ainakin Suomen palveluviennin rojaltili- ja lisenssitulot ovat yli kaksinkertaistuneet vuosina 2008–2011.⁶ Kuten Griffith ym. toteavat (2011), yritykset eivät yleisesti ottaen siirrä aineettomien oikeuksien tuottojaan alhaisimman verokannan maahan.

Griffithin ym. (2011) simuloinnissa Benelux-maiden kanssa kilpaileva Ruotsin (kuvitteellinen) boksi nostaisi kyllä maassa olevien aineettomien oikeuksien määrän bokseja edeltävälle tasolle, mutta alhaisemman kannan johdosta verotulomenetys olisi sama kuin ilman bokseja (Suomen osalta tätä simulointia ei ao. paperissa tehty, mutta oletettavasti tulos olisi Ruotsin kaltainen).

Pisin kokemus boksin kaltaisesta menettelystä on Irlannilla. Vuodesta 1973–2010 se ei verottanut patenttituloja; osana maan kansallista elvytysohjelmaa menettely päättyi vuonna 2011 (Graetz & Doud, 2013). Irlannin Valtiovarainministerin Michael Noonanin mukaan syynä oli se, ettei verovapaudella ollut toivottua vaikutusta innovaatiotoimintaan (<http://v.gd/7oN1xM>).

Boksi vaikutusten kohdistuminen

Boksin piiriin kuuluvien IPR-tulojen määrästä, saati yritysten käyttäytymisestä, ei ole luotettavia arvioita; erityishaasteena tässä yhteydessä on tietokoneohjelmistojen tekijänoikeustulojen

määrittäminen. Karkeita arvioita voidaan kuitenkin tehdä.

Tilastokeskuksen mukaan palveluviennin rojaltit ja lisenssimaksut olivat vuonna 2011 reilut 2,3 miljardia euroa; lisäksi tästä kaksi kertaa suurempi välityskauppa kuuluisi ainakin laajennetun boksen piiriin (Pajarinen, Rouvinen & Ylä-Anttila, 2012, s. 72). Rojalti- ja lisenssivientiin perustuvalla karkealla laskelmalla boksen välitön veromenetys olisi reilun neljännesmiljardin luokkaa ($2\,316\text{ mrd. €} \times 12,25\% = 284\text{ milj. €}$).

Ei myöskään ole arvioitu, minkälaiseen yritysjoukkoon boksen vaikutus kohdistuisi. Kaksikymmentä suurinta yritystä vastaa noin 90 % palveluviennin rojaltit ja lisenssimaksuista – ainakin tällä perusteella boksen päävaikutus menisi siis varsin suppealle joukolle.

Johtopäätöksiä

Meikäläisestä näkökulmasta olisi parasta, että bokseja ei olisi käytössä missään maailmassa. Niitä kuitenkin on, eivätkä ne ole häviämässä.

Onko Suomen siis pakko ottaa boksi käyttöön? Yllä olevan perusteella tämä ei mielestämme ole välttämätöntä.

Puhtaasti innovaatiotoiminnan motiiviksi bokseista ei ole jo huonon kohdentuvuuden ja pitkän aikaviiveen johdosta. Ja vaikka olisikin, täytyy erikseen perustella, miksi juuri myönteillä aineettomalla oikeudella suojatut ja markkinoilla lisenssituottoja saavat vielä tarvitsevat erikoiskannustimen. Jos aineettomien oikeuksien sijainti ja niitä tuottavan innovaatiotoiminnan *nyt olematon linkki* vahvistuisi – esim. kansainvälisten verosääntöjen radikaalien muutosten myötä –, tilanne innovaatiotoiminnan näkökulmasta saattaisi olla toinen.

Vallitsevassa kilpailutilanteessa ”ylimääräistä” verotettavaa ei Suomeen päädy boksinkaan kanssa. Boksen puuttumattomuus ei ole ainaakaan vielä johtanut aineettomien oikeuksien merkittävään ulosliputukseen. Suomen tapauksessa boksen päämotivaatioksi jäisi ainakin toislaiseksi muutaman suuryrityksen aineettomien oikeuksien sijaintipaikan vaihdon ehkäiseminen siltä osin, kun näin ei ole jo tapahtunut tai tapahtumassa.

Pekka Ylä-Anttila johtopäätökset EK:n aihetta sivuavassa seminaarissa 1.6.2012 olivat: ”Jos

verokannustimia otetaan käyttöön, niiden tulisi: olla yksinkertaisia ja läpinäkyviä; olla neutraaleja toimialan (teollisuus/palvelut) suhteen, tukea vain innovaatiotoimintaa sekä sisältää tiedonkeruujärjestelmät, jotka mahdollistavat instrumenttien vaikuttavuuden (ekonometrisen) tutkimuksen.” Boksen tapauksessa kaikkiin näihin ehtoihin liittyy vielä ratkaisemattomia haasteita.

Boksiin liittyvät yksityiskohdat ovat niin mutkikkaita, että ainakin verojuristeilla ja -konsulteilla, sekä virkamiehillä toisella puolella aita, riittää puuhaa. Näkökulmasta riippuen tämän voi laskea boksen hyväksi tai huonoksi puoleksi.

Boksi ei välttämättä ole Suomen kannalta optimaalinen tapa osallistua kansainväliseen verokilpailuun. Siltä osin kuin Suomen on tarpeen siihen osallistua, vaikkapa yleisen yhteisöverokannan alennus on parempi muoto.

Lähteet

- Bergin, T. (2013). In Europe's tax race, it's the base, not the rate, that counts. *Reuters Insight, February 18h*.
- Boldrin, M. & Levine, D. K. (2013). The Case against Patents. *Journal of Economic Perspectives*, 27(1), 3–22.
- Devereux, M. P. & Lockwood, B. (2008). Do Countries Compete Over Corporate Tax Rates? *Journal of Public Economics*, 92(5–6), 1210–1235.
- Graetz, M. J. & Doud, R. (2013). Technological Innovation, International Competition, and the Challenges of International Income Taxation. *Columbia Law Review*, 113. Tekstissä olevat viittaukset perustuvat versioon: *Yale Law & Economics Research Papers*, 460.
- Griffith, R., Miller, H. & O'Connell, M. (2011). Corporate Taxes and the Location of Intellectual Property. *CEPR Discussion Papers*, 8424.
- Karkinsky, T. & Riedel, N. (2012). Corporate taxation and the choice of patent location within multinational firms. *Journal of International Economics*, 88(1), 176–185.
- Lipsey, R. E. (2010). Measuring the Location of Production in a World of Intangible Productive Assets, FDI, and Intrafirm Trade. *Review of Income & Wealth*, 56(Supplement 1), S99–S110.
- Pajarinen, M., Rouvinen, P. & Ylä-Anttila, P. (2012). *Uutta arvoa palveluista*. Helsinki: Taloustieto (ETLA B256).
- Viitala, T. & Peni, L. (2012). Aineettomien oikeuksien verokannustin: Kansainvälinen vertailu ja Suomen malli. *TEM raportteja*, 32.

Viitteet

- ¹ Verokilpailu on osa maiden välistä sijaintipaikkakilpailua. Jälkimmäisessä vaikuttavina tekijöinä ovat viimekädessä kaikki elin- ja toimintaympäristön piirteet, jolloin yritysverokannan tai -pohjan merkitys jää selvästi esimerkiksi koulutusjärjestelmän merkitystä pienemmäksi.
- ² Jos esim. aineettomien oikeuksien ja niitä tuottavan toiminnan yhteys tulee tässä esitettyä kiinteämmäksi, boksi olisi esitettyä mielekkäämpi. Vaikka pa EU-tason päätös boksien kautta tapahtuvan kilpailun kieltämisestä, mikä on Suomen intresseissä, poistaisi koko asian päiväjärjestyksestä.
- ³ Vaikka mm. Amazonin, Googlen, Microsoftin ja Starbucksin paljon julkisuutta saaneet verokikkailut ovat aktivoineet viranomaisia eri puolilla maailmaa, monikansallisten yritysten verosuunnittelumahdollisuudet eivät olennaisesti heikkene lähivuosina. Näin siitä huolimatta, että OECD peräänkuuluttaa radikaalia muutosta (Bergin, 2013). Myös Euroopan komissio ajaa *Common Consolidated Corporate Tax Basea*, jotka vähentäisivät olennaisesti monikansallisten yritysten liikkumavaraa, mutta aloitteen menestymismahdollisuudet ovat vähäiset. Joissain maissa on *Controlled Foreign Company* -käytäntöjä, joilla hillitään monikansallisten yritysten verosuunnittelua (Griffith ym., 2011).
- ⁴ Innovaatiotoimintaa edistetään mm. seuraavien seikkojen kautta: koulutus; patentit, tekijänoikeudet ja muut aineettomien oikeuksien suojaamiseen tähtäävät toimet; verotus yleensä sekä yrityksiin että henkilöihin liittyen; suoraan innovaatiotoimintaan kohdistuvat verokannustimet; yksityisesti harjoitetun ei-julkisen tutkimus- ja kehitystoiminnan tuet; julkisesti harjoitettu tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta mm. tutkimuslaitoksissa ja oppilaitoksissa; yritysten välisen markkinakilpailun sekä työ- ja muilla panosmarkkinoilla tapahtuvan kilpailun edistäminen; lisäksi, Suomesta poiketen, monet maat käyttävät maahanmuuttopolitiikkaa innovaatiopolitiikan välineenä.
- ⁵ Selvyyden vuoksi todettakoon, että käyttöön tullessaan boksi koskisi niin uusia kuin vanhoja aineettomia oikeuksia per heti. Viiveellä tarkoitamme tässä siis vain aikaa innovaatiotoiminnan aloittamisesta siihen nimenomaan boksen kautta lopulta koi-tuviin verohyötyihin.
- ⁶ Tämä ei tietenkään tarkoita sitä, etteikö boksen puute olisi syönyt aineettomien oikeuksien tuottojen veropohjaa nyt tai tulisi syömään tulevaisuudessa.